

ასოციაცია მწვანე ალტერნატივას შენიშვნები და კომენტარები

შპს „დარი +“ მანგანუმის გამამდიდრებელი ქარხნის საქმიანობის გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში ეკოლოგიური ექსპერტიზისათვის წარდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის თაობაზე

3 თებერვალი, 2014 წ.

წარმოგიდგენთ შენიშვნებსა და კომენტარებს შპს „დარი +“ მანგანუმის გამამდიდრებელი ქარხნის საქმიანობის გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში ეკოლოგიური ექსპერტიზისათვის წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე:

1. თავდაპირველად უნდა აღინიშნოს, რომ საზოგადოებრივი განხილვისათვის წარმოდგენილი გზმ ანგარიში მეტად დაბალი ხარისხისაა. არაერთი მნიშვნელოვანი საკითხი უკიდურესად ზედაპირულადაა წარმოდგენილი. გზმ დოკუმენტის უმეტესი ნაწილი გაჯერებულია, სხვა პროექტების გზმ ანგარიშებიდან (მაგალიად, შპს „ჭიათურმანგანუმ ჯორჯიას“ ფეროსშენადნობთა ქარხნის რეკონსტრუქციის გზმ ანგარიშიდან, ასევე შპს „ტურე“ კირქვის ნედლეულიდან კირქვის მიღების ქარხნის გზმ ანგარიშიდან და ა.შ) გადმოტანილი უსარგებლო ინფორმაციით და მონაცემებით, რაც ხელს უშლის მკითხველისთვის სასარგებლო, უშუალოდ პროექტთან დაკავშირებული ინფორმაციის აღქმას. მაგალითად, ასეთი ქვეთავებია: ანოტაცია; თავი 1 შესავალი; 2 ქვეთავი „გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი“; 2.8 ქვეთავი ეკოლოგიური მდგომარეობის ანალიზი; რადიაციული ფონის შეფასება; „გარემოზე ზემოქმედების ფიზიკური ფაქტორები“; ჩამდინარე წყლები; და ა. შ... გზმ ანგარიშის ზოგიერთი ქვეთავი სიტყვა სიტყვითაა გადმოწერილი სხვა დოკუმენტების გზმ ანგარიშებიდან. თავდაპირველად წარმოდგენილ გზმ ანგარიშის, ქვეთავში „რადიაციული ფონი“ ნათქვამი იყო, რომ „უკანასკნელი წლების რეგულარულ დაკვირვებათა მონაცემების საფუძველზე, აღმოსავლეთ საქართველოში რადიაციული დაბინძურების ფონი შეადგენს 10-17 მიკრორენტგენს საათში, ზესტაფონსა და მის შემოგარენში აღნიშნული მახასიათებელი არის 11-13 მიკრორენტგენი საათში“. ახალ დოკუმენტში კი მხოლოდ იმის გადაკეთებით რომ აღმოსავლეთ საქართველოს ნაცვლად, დაიწერა დასავლეთი პრობლემა არ გამოსწორებულა, რადგანაც აღნიშნული ქვეთავი ასევე სიტყვა სიტყვითაა გადმოწერილი და სხვა დოკუმენტისათვისაა მომზადებული.

2. გზმ კვლევის განუყოფელი და უმნიშვნელოვანესი ნაწილია ალტერნატივების ანალიზი, თუმცა, ეს საკითხი გზმ ანგარიშში მეტად ზედაპირულად და არასრულყოფილადაა წარმოდგენილი. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებულ ინფორმაციას 9.1 ქვეთავში ვხვდებით „პროექტის განხორციელების ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზი“. მოცემული ქვეთავი, სულ რაღაც გვერდნახევარზეა წარმოდგენილი და ალტერნატივების ანალიზის მხოლოდ თეორიული მიმოხილვაა. როგორც მოცემულ ქვეთავიდან ირკვევა: „ინვესტორი დაუკავშირდა გარემოსდაცვით საკუნსულტაციო ფირმას, მას უკვე შერჩეული ჰქონდა აღნიშნული ნაკვეთი. საკონსულტაციო ფირმის მიერ ადგილის დათვალიერების შემდეგ, რადგან ის უპირობოდ აკმაყოფილებდა გარემოსდაცვითი კუთხით, სხვა ალტერნატიული

ადგილის განხილვა არ მომხდარა“. მოცემული, ვერანაირად ვერ ამართლებს ალტერნატიული ვარიანტების განხილველობის საკითხს.

3. დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი პროექტის მიზანშეწონილობის დასაბუთება. ასევე ზედაპირულადაა დასაბუთებული პროექტის საჭიროება; არასრულყოფილადაა წარმოდგენილი თუ რა მიზანს ემსახურება პროექტი და რა კონკრეტულ სარგებელს მოუტანს აღნიშნული საწარმოს ფუნქციონირება რეგიონს და ზოგადად, ქვეყანას. ეს საკითხი მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ საზოგადოებამ და გადაწყვეტილების მიმღებმა პირებმა უკეთ შეაფასონ პროექტის დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

6. 5. 7 ქვეთავი ფლორა და ფაუნა ზედაპირულადაა მომზადებული, აქ წარმოდგენილი მასალა მკითხველს ვერ აძლევს მოსალოდნელი ზემოქმედების სრულად შეფასების საშუალებას, გამომდინარე იქედან, რომ მონაცემები ეყრდნობა მხოლოდ ლიტერატურულ მონაცემებს, არაა დოკუმენტში წარმოდგენილი წითელი ნუსხისა და ენდემური სახეობები.

გარდა ამისა, დოკუმენტში წარმოდგენილი სახეობების უმეტესი ნაწილი მოცემულია მხოლოდ ქართული სახელწოდებებით, ლათინური სახელწოდებების გარეშე.

7. ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საკითხები აგრეთვე მეტად არასრულყოფილადაა წარმოდგენილი. დოკუმენტში მითითებულია მხოლოდ მყარი ნარჩენების განთავსების ადგილები. სახიფათო ნარჩენებთან დაკავშირებით აღნიშნულია, რომ გადაეცემა შესაბამის პასუხისმგებელ პირებს. თუმცა, ვინ არის პასუხისმგებელი პირი, სად და როგორ მოხდება ამ სახის ნარჩენების საბოლოო განთავსება - გაუგებარია. ამ საკითხთან დაკავშირებით მოცემულია მეტად ზედაპირული ინფორმაცია, მაგალითად *„ცელოფნის, პლასტიკური მასალების ნაკეთობათა და სხვა შესაფუთი მასალების ნარჩენების წარმოქმნის შემთხვევაში ისინი მეორადი გადამუშავების მიზნით გადაეცემა გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე შესაბამის ორგანიზაციებს“*. -- თუმცა ვის, კონკრეტულად არ არის მოცემული.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებლად მიგვაჩნია, რომ გადაიხედოს საწარმოო ნარჩენების საბოლოო განთავსების ადგილები, პირობები და გამოვლინდეს გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით უფრო მისაღები ვარიანტები. საჭიროა ნარჩენების მართვის გეგმის მომზადება და დეტალური გაწერა.

დასასრულს უნდა ითქვას, რომ გზშ დოკუმენტი არ მოიცავს საქართველოს გარემოს დაცვის მინისტრის 2013 წლის 15 მაისის #31 ბრძანებით დამტკიცებულ „გარემოზე ზემოქმედების შეფასების შესახებ დებულების „მე-6“ მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, კერძოდ გზშ დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი, ან მეტად არასრულყოფილია: 1. გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი; 2. დაგეგმილი საქმიანობის ეკოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური შედეგების შეფასება; 3. გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზეგავლენის შემცირებისა და თავიდან აცილების გზები, საჭიროების შემთხვევაში, საკომპენსაციო ღონისძიებების განსაზღვრა; 4. პროექტების ეკოლოგიურ-ეკონომიკური შეფასების ჩატარება; 5. გარემოს მდგომარეობის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მახასიათებლების ცვლილებების პროგნოზი; 6. პროექტის განხორციელების შემდგომ სიტუაციის ანალიზის გეგმა; 7. დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური ციკლის აღწერა (მათ შორის - დანადგარის საპასპორტო მონაცემები); 8. დაგეგმილი საქმიანობიდან გამოწვეული რისკების ანალიზი (მშენებლობის ან/და ექსპლუატაციის ეტაპზე);